

Bog ni obupal nad človekom

Urednikove misli

OB IZTEKU LETA IN MENJAVANJU KOLEDARJA je pa vendarle zanimivo, da ob vsem gledanju nazaj na prehojeno pot in kronologijo časa in dogajanja ohranjamo čvrst pogled naprej v prihodnost. V zaupanju na moč dobrega si želimo najboljše. Za nas verne je temelj zaupanja v dogodku Božjega rojstva – v učlovečenem Bogu Jezusu Kristusu, človekovem Odrešeniku.

Pred nami so božični prazniki. Vsako leto poslušamo isto božično zgodbo. Toda mi smo drugačni. Naš svet je drugačen. Naša doživetja in spomini so se povečali, naše upanje je bilo preizkušeno, naša ljubezen nas je klicala na nove poti. Toda ne glede na to, kaj nas je doletelo, kaj vse smo pridobili ali izgubili, nam božično sporočilo prinaša novico o novem rojstvu in o možnosti našega lastnega prerojenja. Govori nam, da je lahko drugače; daje temelj našemu upanju, da je novo življenje mogoče zaradi rojstva Božjega Sina.

Veselje te svete noči naj napolnjuje naša srca in ves svet. Izrecimo dobrodošlico Kristusu, Sinu Očetovemu, ki je prišel k nam kot naš Brat in Odrešenik. V odpiranju srca Kristusu se odpiramo tudi bližnjemu. Kristus nas vodi in usmerja na veliko bolj pomembnem potovanju kot je bilo tisto na Mesec - na potovanje v Očetovo kraljestvo in večno življenje. Te poti nam ni treba prehoditi sam. Potujemo skupaj kot božje ljudstvo in sledimo glavi Kristusu.

Zato se vsako leto, dragi brat, draga sestra, odpravljamo v Betlehem, da ponovno odkrijemo svoje lastne korenine v daru Jezusa in ustvarimo nove poti drug do drugega.

Tako tudi letošnje decemberske Misli prihajajo do Vašega doma s tem sporočilom. Vsako praznovanje božičnih praznikov nas utrjuje v prepričanju, da Bog ni obupal nad človekom.

Naj milost Betlehema napolni ozare vseh Vaših prizadevanj. Blagoslovljene praznike Kristusovega rojstva in vse žegne v novem letu 2003 Vam iskreno želim, prisrčno pozdravljam in se Vam zahvaljujem za Vašo zvestobo Mislim, ki so letos dokončale svoje prvo leto po srečanju z Abrahamom. S koledarjem za navadno leto 2003, ki je kot priloga tej številki, smo napolnili 352 strani letošnjih Misli. Tej številki smo povečali 4 strani, pa je še zmanjkalo prostora za mnogo že zbranega. V uredništvu se trudimo, da bi bila ta najstarejša slovenska revija v Avstraliji čimbolj Vaša.

Prijetno branje, vesele in milosti polne praznike Vam želim.

Srečno in Bog živi!

pater Ciril

Na novega leta dan, 1. januarja 1981, je v Švici umrl 85-letni zdravnik in pisatelj Archibald Joseph Cronin. Kljub človeški slabosti in sebičnosti je verjel v dobroto. Vera je imela v njegovem življenju posebno mesto in izjemno vlogo. Med vrhunci in padci je bila Božja milost nenehno na delu. V življenjepisu "Pustolovščine dveh svetov" je zapisal: "Kot mlad medicinec sem mislil na Boga in se ponosno nasmihal s prezirom biologa. Ko pa sem pomagal pri čudežu novega rojstva, z umirajočimi delil tihe nočne ure ter čutil dih smrti, je bilo konec moje nadute gotovosti. Izkušstvo mi je odkrilo globlje vrednote. Poslovil sem se od ošabnosti. To je bil prvi korak k Bogu."

Opisal je življenje brezverca, čigar hči se je poročila z vernim možem. Ko je maloverni oče hudo zbolel, se je močno spremenil. Vendar je še govoril: "Ne varaj se, v Boga ne verujem." Tedaj mu je hčerka rekla: "Bog pa veruje v tebe, oče!" Besede so nepričakovano učinkovale.

Karkoli mislimo in delamo, smo vedno Božji otroci. Oče nas pričakuje in se nam razodeva. Poslal nam je Sina, da po njem spoznavamo Očeta in pridemo k Njemu. To je vsebina, poslanstvo in skrivnost svete noci. Da bi vse to ponovno doživeli v obnovljenem zaru vere, zdravja, zadovoljstva, sreče in veselja Vam zelimo Vaši patri, pastoralni sodelavci, uredništvo in uprava Misli, naši posinovljeni misijonarji, pa tudi patri in sestre, ki so nekdanj delovali med Vami.

Pastir s čredo ovac na betlehemske poljanah.

Milost božicnih praznikov naj razširi moc blagoslova na vse novo leto 2003!

HVALIM STVARNIKA

Hvalim Stvarnika, da sem, kar sem.
Hvalim ga za luč oči, plamen razuma, ogenj ljubezni.
Hvalim ga za prostor, kjer stojim,
za čas, ki v njem z zemljo hitim,
za ljudstvo, ki me obdaja,
za trpljenje ter tudi za vse veselje po Adamu zoženo.
Hvalim ga, da ga lahko hvalim,
hvalim ga, da sem srečen, ker bom srečen.
Hvalim ga za dan in noč,
za veter in zemljo, drevesa in morje,
grozo in oddih,
hvalim ga za občestvo grešnikov in občestvo svetnikov.
Hvalim ga za nenadnost in čakanje,
raznoverstnost in sredino, za svobodo in službo,
in za največjo tolažbo, ljubezen.
Hvalim ga za roko, ki jo iztegnem,
za nogo, ki z njo plešem,
za srce, ki ga v njem nosim, za oči, ki me vežejo na njegov vrt.
Hvalim ga za razum, ki tehta,
sodi in meri, za moči svojega bitja,
tajno skrite, za kraj svetih poljubov, magnetnico, ki je neprestano
nemirna.
Hvalim ga za vse, kajti veliko sem videl
od prvega trenutka do danes
in slišal in pel in govoril in mislil in želel,
hvalim ga za najdražjo moč, ki mi jo je podaril,
da ljubim in ustvarjam z njo.

Edvard Kocbek

PAPEŽ RAZGLASIL LETO ROŽNEGA VENCA

Apostolsko pismo Rožni venec Device Marije – Janez Pavel II. je 25. leto svojega pontifikata začel v zaupanju in znamenju Božje Matere in molitve rožnega venca.

Za ves katoliški svet je papež razglasil leto rožnega venca in to molitev nekoliko razširil. Po njegovi želji naj bi se leto rožnega venca obhajalo od oktobra 2002 do oktobra 2003 in krepko pripomoglo k poživitvi te oblike molitve, ki je v katoliški Cerkvi zelo razširjena, a so jo v zadnjih desetletjih nekateri nekoliko odpravili.

Papež je izrazil željo, da bi verniki znova odkrili mistično globino, ki je skrita v preprostosti molitve rožnega venca. Dosedanjim 15 skrivnostim rožnega venca je dodal pet novih o Jezusovem življenju in delovanju. To naj bi pomagalo, da rožni venec ne bo samo mehanična molitev, temveč premišljevalna molitev, ki nas vodi k boljšemu razumevanju evangelija in k popolnejši hoji za Kristusom. Papež je prepričan, da lahko poživitev molitve rožnega venca spremeni srca ljudi in postane vir miru.

Dosedanjim »veselim«, »žalostnim« in »častitljivim« skrivnostim je papež dodal pet tako imenovanih »svetlih« skrivnosti. Dosedanje oblike rožnega venca je določil papež Pij V. leta 1569. Sedanja sprememba je prva po tem letu.

Nove skrivnosti obravnavajo Jezusov krst v Jordanu, svatbo v galilejski Kani, Jezusov klic k spreobrnjenju, spremenitev na gori Tabor ter postavitve Evharistije. Dosedanje skrivnosti rožnega venca so se osredotočale na Jezusovo rojstvo, pasijon in vstajenje. Papež pravi, da rožni venec ni ovira za ekumenizem, pa tudi ne poziv k begu pred problemi sveta. Spričo sedanje nevarnosti za svetovni mir je rožni venec naravnana na mir. Ta molitev napravlja molivca za ustvarjalca miru in ga navdaja z upanjem, da je mir z Božjo pomočjo vendarle mogoč.

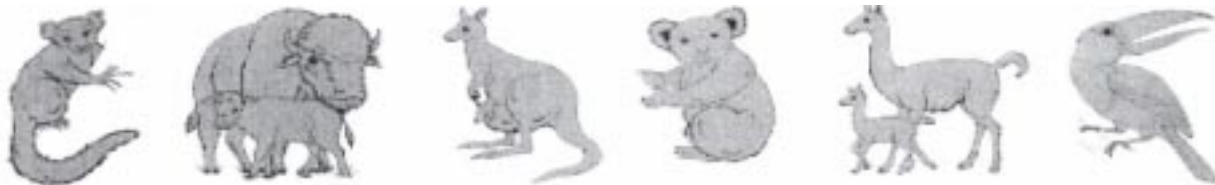
Papež za drugačen potek molitve:

Poleg novih skrivnosti papež priporoča nekoliko drugačen potek molitve rožnega venca. Te spremembe naj bi bolj krepko opozarjale na kontemplativni značaj rožnega venca. Na začetku naj bi bilo branje iz svetega pisma, ki je lahko podlaga za meditacijo. Dalje papež priporoča trenutke molka pri molitvi rožnega venca in svetuje, naj bi dali poseben poudarek molitvi »Slava Očetu«, to bi lahko storili s petjem.

Poleg tega vsebuje papeževo pismo tudi nekaj predlogov glede običaja, ob katerih dnevih se moli kateri del rožnega venca. **Nove »svetle skrivnosti« naj bi premišljevali ob četrkih. Veseli del rožnega venca naj bi bil na vrsti ob ponedeljkih in sobotah, častitljivi del ob sredah in nedeljah, žalostni del pa ob torkih in petkih.**

Papež podpisuje Apostolsko pismo o rožnem vencu.

BOŽIČNO DARILO OTROKOM, KI NISO KRIVI, DA DIVJA V DEŽELI VOJNA TER VLADA DISKRIMINACIJA, SOVRAŠTVO IN BEDA ...

Sredi letošnjega leta sem bila povabljena k sodelovanju pri projektu, ki nas je duševno obogatil in nagradil z neizmernim zadovoljstvom. Idejna voditeljica, profesorica paleontologije Patricia Vickers Rich z univerze Monash je ob svojem raziskovalnem delu srečala tudi afganistanske otroke: nedolžne, prestrašene, bedne in lačne.

Za letošnji božič smo pripravili risanko z najznačilnejšimi živalmi sveta, z opisom njihovega življenja in z zemljevidi, ki prikazujejo kraj bivanja. Značilnost risanke je besedilo v angleščini in v dveh afganistanskih jeziki: v Dari in v Pašto jeziki, ki sta najbolj razširjena med Afganistanci. Živali je narisal Andrew Plant, pri povezavi z SBS prevajalci je svetovala tudi Elica Rizmal in z radia 3 ZZZ Meta Lenarčič.

Vse delo je bilo prostovoljno – darovano; mnogi sponzorji so omogočili izid te knjige.

Kot vemo, bodo knjige in barvice prepeljane z vojaškim avionom in s pomočjo francoske humanitarne organizacije razdeljene otrokom v Afganistanu. Knjiga ni naprodaj - ampak je označena za mednarodni knjižni katalog kot darilo.

Pri oblikovanju knjige - posebno še s krogom živali - sem skušala poudariti pomembnost kroga nesebične ljubezni, miru, prijateljstva in prostora, ki ga imamo vsi pravico deliti in uživati.

Dobro poznamo geslo: OTROCI SO NAŠA PRIHODNOST!

Naj vsi otroci sveta poznajo in doživijo (poznamo in doživimo) LETOS in VEDNO:

MIR, VERO, MEDSEBOJNO LJUBEZEN; KRUH IN DOBROTO ...

Draga Gelt

ISBN 0 - 7326 - 2208 - 5

Čestitamo Dragi Gelt za sodelovanje pri tem projektu in grafični opremi knjige.

Ali se da po slovensko? Se da!

ZADNJI DVE LETI so imeli v Sloveniji burne razprave glede zakona o rabi slovenščine kot uradnega jezika Slovenije. Eno izmed glavnih vprašanj je, kako zaščititi uporabo slovenščine? Stanje in ohranjanje slovenskega jezika je velika skrb v Sloveniji danes, nič manj kot v preteklosti. Vendar Slovenija danes ni edina dežela, ki se čuti ogroženo in želi zaščititi svoj jezik. Vpliv angleščine predvsem preko medijev čutijo vse evropske države in na različne načine ščitijo uporabo svojega jezika. Zakoni, ki se nanašajo na zaščito jezika kažejo, kako pomemben je jezik kot orodje suverenosti, in enakopravnosti, celo obstoja naroda. Za to je odličen primer zgodovina slovenskega naroda.

V Avstraliji imamo seveda neprimerno večji problem s slovenščino. Druga in tretja generacija še razumeta nekaj slovenščine, ker starši ali vsaj stari starši govorijo slovensko, vendar otroci ne govorijo več. **Kakšni so izgledi za četrto generacijo?**

Kot avstralska Slovenka druge generacije imam svoje misli o tem. Slovenski jezik me zanima kot bistveni pojav slovenske kulture, iz katere izhaja moj rod. Možnosti za učenje obstajajo, imamo jih celo več. Slovenščina se bo v Avstraliji lahko obdržala, seveda če bo volja. **Svoje misli o tem bom povedala v angleškem jeziku**, tako da bodo lahko brali moji sovrstniki in vsi, ki se zanimajo za ohranjanje jezika.

Spoken Slovenian is rapidly diminishing amongst the second and third generations born in Australia. Mainly because it is easier to speak in English. It takes greater effort to maintain knowledge of another language, albeit Slovenian or any other language which one learns at school. In the case of second and third generation Slovenians, who already have some understanding of the language, can maintain the language and progress well - with some effort and some formal tuition. This is the case where both parents speak Slovenian, or where the children have learnt some Slovenian from members of the extended family such as grandparents.

Language learning has been part of the educational policy in Australia for many years. Slovenian is amongst the forty-three languages available throughout Victoria at secondary level, and has been available as an optional school subject at second-

ary level in Melbourne and Geelong since 1977, Sydney in 1978. Many more parents could have taken up this opportunity for their children. One major constraint is that the classes are held weekly on Saturday mornings, and coincide with sporting activities, and training in dance and music. In Victoria, the Slovenian associations have in the past provided Slovenian language classes at pre-primary and primary level on other days of the week. Some of these classes have closed due to lack of interest.

As a second generation Slovenian, I learnt the Slovenian language from my parents, a great legacy. I built on this with further reading and study. It has given me a channel to contemporary Slovenia, as well as the culture of my parents and ancestors. Then I found that Slovenian gave me a good basis for understanding other Slavic languages and was used in my Sanskrit studies. I believe that language is part of each person's heritage, to be handed to the following generations. Children need to be given a real opportunity to learn it at the ideal age, when it is easily absorbed, when they are learning to speak. Later when children begin to acquire the language of the environment, it becomes more difficult, however with some commitment the language of the home and family can be maintained and developed further parallel to the language used in school. This means speaking the language at home, attending the optional classes for Slovenian on Saturday mornings and reading. The Slovenian Religious and Cultural Centre in Melbourne runs the Slomšek School, with classes for younger children. In Melbourne there is also the option of private tuition. Another alternative, taken up by many, is to go to Slovenia, live in the country and learn the language there; this is possible at secondary level, as well as for the adults.

Recently there has been an upsurge of interest among the second and third generation adults. Usually a visit to Slovenia is followed by a renewal of interest in Slovenian language. Some have been attending Saturday classes of the Victorian School of Languages for a number of years, but for many this is not an option, due to other commitments. The majority prefer to attend courses over a short period and are interested in self-study

language materials. Usually they understand some Slovenian but need the skills to be able to speak, read and write. In many cases their great reluctance to speak stems from the fact that they are speaking with a regional accent rather than the standard Slovenian.

Perhaps for the first time these young people come face to face with contemporary Slovenia and discover what Slovenia is really all about and what it has to offer – all the features of an advanced European country and culture, with a long history, that such a country can only be explored in depth by knowing the language. They discover the need to speak with relatives and friends in Slovenian, even though English is widely spoken among the younger generations. Most importantly they realize that one learns much more about a culture through language, and that it is well worth the effort.

At the Institute for Slovenian Studies of Victoria, we have long seen the need for more language resources for students who cannot attend classes; due to work commitments, clashes with other interests, or lack of interest by parents. There is a demand for Slovenian language textbooks, and several are available, however they all require teacher assistance.

To develop language skills further, a longer stay in Slovenia is beneficial. One can enrol in the varied courses for Slovenian, which are offered by the University of Ljubljana and the Language Institute at Koper (for more detail look on the website www.thezaurus.com, Slovenian Language Resources, Slovenian Language Courses). In 2002 the Institute for Slovenian Studies of Victoria initiated the project Secondary Students in Slovenian schools. **The first group of students will be attending Slovenian schools for two months in 2003.**

In 2001 the Institute completed the first comprehensive outline for a Slovenian language online course for beginners. The project was started because of the perceived need and demand from all over the English - speaking world. The course proposal was presented in Slovenia at the end of 2001. The Institute's web site Thezaurus was initially developed because of this interest and as a platform for the course. After intensive and wide-ranging research of information and interactive technology, funding and personnel requirements, the course

was developed for the global market. This year we were informed that Slovenia is starting its own online course, and will take a year to research the needs of students. Our course is in abeyance until further developments. Now, our intention is to explore other options.

Sandi Ceferin

NAŠI SREDNJEŠOLCI ODHAJAJO V SLOVENIJO – DVA MESECA NA SLOVENSKI ŠOLI 2002- 2003

Leto 2002 je v mnogih ozirih prelomnica za slovenski jezik. 25 let je, odkar poučujemo slovenski jezik v Avstraliji. Lepa doba in lep uspeh. Vendar smo s tem zaključili obdobje, ki zaznamuje prve vale priseljencev. Želeli so si ustvariti nov dom v tej oddaljeni deželi, obenem pa ohraniti vse, kar jih je še vezalo na domače kraje – predvsem domače navade in domač jezik. Tako je slovenska beseda prišla tudi v Avstralijo.

Tem zgodnjim priseljencem je bilo mnogo do tega, da se slovenski jezik ohrani tudi med rodом, ki je rasel na avstralskih tleh. V 60 in 70 letih so ustanavljali nedeljske šole po verskih središčih in klubih. V letu 1977 so s skupino 140 učencev v šestih razredih na treh gimnazijah pričeli s poukom slovenščine kot izbirnega predmeta v državnem šolskem sistemu Avstralije.

Po 25 letih imamo na gimnaziji v Princess Hill, Carlton en razred z vpisanimi 14 učenci. Učenci so srednješolci, ki so rastle v Avstraliji, nekateri imajo starše, ki so rojeni v Avstraliji, ali so odrasli, ki se želijo naučiti slovensko.

Zanimanja in povpraševanja za pouk slovenskega jezika je precej, vendar večina ne more obiskovati sobotnih razredov.

Prišel je čas, da se vprašamo: Kako naprej?

Zelo pomembna iniciativa je bil spletni projekt Inštituta za slovenski jezik - Thezaurus.com, ki vsebuje povezave in arhive za študij slovenskega jezika. Po štirih letih predstavlja ta projekt velik uspeh, saj dobiva do 160 000 zadetkov mesečno iz 53 držav sveta.

Za obnavljanje in oživljanje slovenskega jezika tukaj pri nas pa so potrebne še druge iniciative in predvsem povezave s Slovenijo.

Jasno je, da je edina prava pot do znanja slovenskega jezika bivanje in študij v Sloveniji. Nekaj mladih avstralskih Slovencev se je preko let te možnosti tudi poslužilo. Že nekaj časa premišljujemo, kako bi to izvedli na srednješolski stopnji, ko je učenje in doznavanje najbolj intenzivno.

Letos je končno prišlo do pomembnega koraka. **V letu 2003 pošiljamo štiri srednješolske učence v Slovenijo za dva meseca na pouk in prakso slovenskega jezika na slovenskih šolah.**

Pobuda za to iniciativo je prišla v prvi vrsti od učiteljice Sandi Ceferin, ki je organizirala začetno fazo z dijaki in njihovimi starši, ter vso potrebno dokumentacijo. Zadevo je pokrenila mag.prof. Aleksandra Ceferin v korespondenci z dr. Žigonom na Uradu za Slovence po svetu, z dr. Lucijo Čok, ministrico za šolstvo, z g. Grudnom na Ministrstvu za šolstvo, z ravnateljem g. Vladimirom Anželom v Vipavi in ravnateljem šentvidske gimnazije g. Jožetom Mlakarjem. Potrebno je bilo tudi zaprositi Ministrstvo za šolstvo za kritje stroškov bivanja in Urad za Slovence po svetu za delno kritje potovalnih stroškov. Imeli smo vrsto idealnih predpogojev: iniciativne učiteljice in motivirane dijake, neposredne povezave Inštituta za slovenske študije Viktorije. Tako se bo projekt "avstralsko-slovenski dijaki v slovenski šoli" uresničil.

Vsi štirje dijaki so že več let učenci slovenščine na Viktorijski šoli za jezike. Andrej Bratina se je letos vpisal v 11. letnik (VCE) in bo v letu 2003 polagal izpite za maturo iz slovenskega jezika. Ima namen odpotovati ob koncu novembra in obiskovati Škofijsko gimnazijo v Vipavi v decembru in januarju. Šola bo za Andreja pripravila primeren program in uskladila do neke mere s tematiko in zahtevami VCE. Predvsem upamo, da bo dijak imel čim več priložnosti komunikacije s slovenskimi dijaki za izboljšanje govorne kompetence.

SLOVENSKI RAZRED V LETU 2001

Od leve: Učiteljica Sandi Ceferin, učenci: Andrew Bratina, Matija Šraj, Michael Polh, Katherine Polh, Zalika Rizmal, Amra Brnjak, Melissa Bratina, Natalie Postružin, učitelj Pavel Šraj, učenci: Amar Falan, Lenka Šraj, Helena Oppelt, Kathleen Thomasin.

Tri dijakinje: Melissa Bratina, Natalie Postružin in Michelle Kohek, leta 2003 v 10. letniku, bodo predvidoma potovale v septembru mesecu in ostale dva meseca. Bivale bodo skupaj v domu sv. Stanislava in obiskovale Škofijsko klasično gimnazijo v Šentvidu. V naslednjem letu bodo po "e-mail" pošti navezale stike s slovenskimi dijaki in sklenile prijateljstva že pred svojim prihodom v Slovenijo.

Za Andreja je čas kar tesno odmerjen. Vendar vozovnico že ima in bo lahko ob koncu novembra odpotoval. Mi pa upamo da se bo vrnil z dobro mero znanja slovenščine takorekoč "fluent speaker". Saj mu bo to znanje tudi zelo prav prišlo. Matura je zahtevna tudi za tiste dijake, ki že dobro govorijo slovensko. Ravnatelj gimnazije, g. Vladimir Anžel, je že sporočil, kaj pričakuje od Andreja ob prihodu – poročilo o glasbi avstralskih domorodcev. Lahko bo povedal nekaj v slovenščini, nekaj v angleščini.

Mnogo pričakujemo od tega projekta. Za nas je to realističen način ohranjanja slovenskega jezika, od katerega bo naš mlad rod in mi sami v Avstraliji imeli samo veliko korist. Kot prvi štipendist je Andrej pionir, po katerem bomo presodili uspeh takšnih povezav v prihodnosti. Njegova naloga je, da vzpostavi prve prijateljske vezi s slovensko šolsko mladino in s tem temelje za prihodnost.

Upamo, da se bo Andrej v Sloveniji dobro imel, da bo sklenil zanimiva nova poznanstva in si pridobil izkušenj in znanja. Kako bo vse poteklo, bomo natančneje zvedeli po Andrejevi vrnitvi v januarju. Pričakujemo lepo poročilo v slovenskem jeziku in tudi nekaj za Misli in Kotiček mladih, katerega urednik je Andrej.

Aleksandra Ceferin

